

УДК 37:[004:316.77]-027.543

Кравченко Катерина Вікторівна

Аспірант

Луганського Національного Університету

імені Тараса Шевченка

Кравченко Екатерина Викторовна

Аспирант

Луганского Национального Университета

имени Тараса Шевченко

Kravchenko Kateryna

Postgraduate

Luhansk Taras Shevchenko National University

Хриков Євген Миколайович

д.п.н., професор, завідувач кафедри державної служби,

адміністрування та управління

Державний заклад «Луганський національний

університет імені Тараса Шевченка»

Хрыков Евгений Николаевич

д.п.н., профессор, заведующий кафедрой государственной службы,

администрирования и управления

Государственное учреждение «Луганский национальный

университет имени Тараса Шевченко»

Hrykov Evgene

doctor of political sciences, professor, head of the civil service,

administration and management

State institution «Taras Shevchenko Luhansk National University»

**МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТА КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОСВІТИ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ
ИНФОРМАЦИОННЫХ И КОММУНИКАТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ
С ЦЕЛЬЮ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ
ОБРАЗОВАНИЯ
THE INTERNATIONAL EXPERIENCE OF THE APPLICATION OF A
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES FOR
THE PURPOSE OF INCREASE IN COMPETITIVENESS OF
EDUCATION**

Анотація. У даній статті розглядаються важливість впровадження та застосування ІКТ в освіті. Інформаційні технології в даний час впливають на кожен аспект людського життя. Використання ІКТ в освіті виступає каталізатором в якості освіти, тим чином підвищує її конкурентоспроможність, обробку та обміну інформації, методів до навчання, а також в доступі інформації. Стратегію навчання на новітніх технологіях, можна охарактеризувати як етичні практики, які сприяють навчанню студентів та підвищенню їх пропускнуої спроможності, продуктивності та ефективності.

Ключові слова: конкурентоспроможність освіти, інформаційні комунікативні технології, освіта у світі, використання інформаційних технологій, якість освіти, кваліфікація викладача, проблеми застосування ІКТ.

Аннотация. В данной статье рассматривается необходимость внедрения и применения ИКТ в образовании. На данный момент информационные технологии влияют на каждый аспект жизни человека. Использование ИКТ в образовании выступают катализатором качества образования, тем самым повышая ее конкурентоспособность, обработку и

обмен информации, методов обучения, а также в доступности информации. Стратегию обучения на современных технологиях, можно охарактеризовать как этические практики, которые способствуют обучению студентов и повышению их пропускной способности, продуктивности и эффективности.

Ключевые слова: конкурентоспособность образования, информационные коммуникативные технологии, образование в мире, использование информационных технологий, качество образования, квалификация преподавателя, проблемы применения ИКТ.

Abstract. This article discusses the importance of implementation and use of ICT in education. Information Technologies are nowadays affecting every aspect of human life. The use of ICT in education plays the role of a catalyst in the quality of education that enhances its competitive ability, information processing and sharing, learning methods, and access to information. Strategy of education through new technologies can be described as ethical practices that promote student learning and increase their capacity, productivity and efficiency.

Keywords: competitiveness of education, Information and Communication Technologies, education in the world, use of Information Technologies, quality of education, qualification of the teacher, problems of application of ICTs.

Актуальність дослідження визначається, насамперед, потребою більш глибокого застосування новітніх інформаційних технологій у концепцій конкурентоспроможності освіти України на міжнародному рівні.

Інформаційні технології генерують зміни не тільки у внутрішній політиці відмінних за рівнем розвитку держав та міждержавних відносинах між ними, але й у ролі формуванні інтелектуального потенціалу, системній

інтеграції новітніх освітніх технологій що забезпечує міжнародні конкурентні переваги для країни в цілому та має вирішальне значення щодо глобальної конкурентоспроможності у сфері освіти.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблемам дослідження рівня міжнародної конкурентоспроможності освіти присвячено праці багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених, таких як О. Білорус, В. Вергун, Б. Губський, Д. Лук'яненко, В. Новицький, М. Портер, Дж. Сакс, Й.Шумпетер та ін. Тематиці інформаційно-комунікаційних технологій та їх вплив в освітньої діяльності досліджувались Р. Харрісом, Дж. Лаллом, Дж. Кінном, П. Бурдьє, Е. Тофлером, М. Прайсом, Р. Мертоном, О. Зернецькою, В.Коломійцем, О.Карпухівим,Л. Земляною, А. Кузнецовим, А. Райковим, Л. Сергієнко, Г. Смолян, В. Чернієнко та іншими. У їхніх роботах створено теоретичне підґрунтя, що визначає сутність, принципи, механізми управління конкурентоспроможністю в цілому, а також виявлення особливостей і закономірностей розвитку систем масової комунікації та їх впливу на всі сфери суспільства. Незважаючи на значні досягнення в теорії і практиці у використанні інформаційних технологій в освіті яка значно впливає на її конкурентоспроможність на міжнародному рівні, на мою думку, потребують подальшого поглиблення дослідження інструментів, які б сприяли ефективному функціонуванню освітянської діяльності в Україні у глобальному конкурентному середовищі.

Таким чином, пошук визначення основних заходів ІКТ в освітній галузі управління знаннями, які підвищують конкурентоспроможність навчальних закладів в Україні, використовуючи зарубіжний досвід, є важливим етапом для підвищення конкурентних позицій української світи на світовому ринку в умовах глобалізації. Конкурентоспроможність освіти на сучасному рівні в першу чергу залежить від розвитку інформаційних, медіа та комунікативних технологій.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це загальний термін, який підкреслює інтеграцію комп'ютерів, програмного забезпечення, телекомунікацій, накопичувальних систем які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ до інформації, передавати та змінювати інформацію, що сприяє зниженню трудомісткості та підвищення надійності і оперативності. [2].

Якісні зміни фіксуються й у процесі динамічного розвитку освіти. Завдяки інформаційним технологіям та розвитку Інтернет, відбувається вплив не тільки на соціальні спільноти, але і на студентів та викладачів. Оскільки період ІКТ продовжує зростання в геометричній прогресії, освіта не може залишатися на місці. Викладачі та студенти повинні сприяти придбати знання та навички у використанні ІКТ, щоб зберегти свою конкурентоспроможність.

ІКТ в освіті – це технології навчання, виховання, наукових досліджень і управління знаннями, засновані на використанні обчислювальної та інформаційної техніки і спеціального програмного, інформаційного та методичного забезпечення [3].

Завдяки ІКТ суспільство може стрибнути вперед до більш високого соціального, економічного і політичного розвитку. Виникнення такої нової глобальної інформатизації в освіті, яка зростає в геометричній прогресії, школи не можуть залишатися на місці. Проте, досвід впровадження різних ІКТ в навчальних закладах в усьому світі протягом останніх декількох десятиліть свідчить про те, що повна реалізація освітнього потенціалу не є автоматичним. Однак модернізація процесу навчання та реалізація всіх можливостей, що надається новими технологіями, дозволяє освіті стати більш інноваційною та утворювати можливість професійного розвитку всіх учасників навчання.

У деяких країнах, як Сінгапур, Малайзія та Великобританія, до акредитації включають навчання в галузі використання ІКТ. Інтеграція ІКТ

в школах Азії характеризується численними підходами, в тому числі інтеграція телебачення, комп'ютерів та Інтернет в класах, комп'ютерні лабораторії, а також розробка структури для підтримки мобільного навчання з використанням різних смартфонів і планшетних пристроїв. У країнах, що розвиваються та впроваджують ІКТ скрізь по школах, університетах та інших навчальних закладів, освіта стає висококонкурентна на міжнародному ринку освіти. Так, наприклад, у Південній і Західній Азії викладачі постійно оновлюють свої навички щоб бути в курсі розробок і передового досвіду [15].

Професійна компетентність викладача навчального закладу у застосуванні інформаційних технологій є основною проблемою, яка гальмує процес впровадження ІКТ у систему освіти України. У цьому процесі можна виділити два визначальних чинники: сформованість інформаційної компетенції викладача; розвиток здатності впроваджувати у навчальний процес інформаційно-комунікаційні технології, тобто бути не тільки користувачем готових програмних продуктів, а й більшою мірою виступати творцем, розробником власних навчально-методичних програмних засобів [7].

Якість викладача та його вплив на освітні результати важко оцінити чи виміряти, головним чином, тому що більшість досліджень роблять вузький зріз щодо процесу освіти, і недооцінюють важливість викладача. Численні дослідження продемонстрували істотний вплив на результати освіти наявності високої якості викладача: наприклад, в одному із досліджень Великобританії основні моменти, протягом одного року з напрямку математики, студенти отримали 40 відсотків більше знань ніж ті, що навчалися у викладача без застосування і знань ІКТ [14].

Звичайно, у даному випадку ІКТ включає в себе один інструмент з багатьох, які можуть просунути процес освіти до більш високо рівня навчання. Крім того, це проблема масштабу. В Індії, наприклад, 200000

нових викладачів кожен рік проходять підвищення кваліфікації, 7,2 млн. існуючих викладачів потребують підтримку та розвиток [16].

Аналіз впровадження ІКТ в освіті на міжнародному рівні, розглядає три важливих проблеми, які повинні бути вирішені, якщо країна хоче максимально ефективно використовувати потенціал ІКТ [16]:

- реформування телекомунікацій, яка повинна включати в себе привід для того, щоб викладачі та студенти (учні), які звертаються до ІКТ мали стабільний і високошвидкісний Інтернет;
- забезпечення якості цифрового навчального матеріалу;
- охоплювати співробітництво, яке ґрунтується на мережевих технологіях та соціальних мережах, для того щоб розробити механізм, який дає змогу обмінюватися досвідом та інформацією між викладачами.

Отже, інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) є значним потенціалом для трансформації у підготовки фахівців що в свою чергу стають все більш важливими і істотно впливають на якість освіти, а це тягне за собою всі процеси, які пов'язані з визначенням програмного забезпечення, управління і формування знань.

Країни Азії та Тихого океану, завдяки ранньому застосуванню ІКТ, перескочили через традиційні шляхи розвитку у виробництві продуктів та послуг, тому що навчальні заклади вважаються основним двигуном економічного зростання. Впровадження ІКТ у систему освіти в усьому світі вкрай важливо для досягнення конкурентних переваг країни, тому що технології вважаються одним із найбільш швидкозростаючою у багатьох галузі виробництва [15].

Навчальні заклади України повинні свідомо управляти освітніми процесами та визнати інтелектуальну цінність студента на міжнародному ринку праці. ІКТ може підвищити управління вищих навчальних закладів за рахунок програмного забезпечення.

Міністерство освіти повинно постійно проводити моніторинг потреб у фахівцях на підприємствах, економіці та політики країни. Змінюючи програми навчання від шкільного до вищого навчального закладу у відповідності потреб ринку, значно сприяє на економічне зростання України.

Таким чином, один із факторів оцінки конкурентоспроможності сучасного навчального закладу, визначається обсягом компетенцій педагогічного складу, який у ньому працює, від його професійної діяльності, також від рівня кваліфікації, досвіду інформаційних технологій та майстерності особистості.

Завдяки можливостям сучасних ІКТ, які сьогодні є доступними і економічно доцільними, можна значно підвищити питому вагу безпосереднього спілкування (в межах загального навчального часу, відведеного на вивчення відповідної дисципліни) між викладачами та студентами всіх форм навчання і, тим самим, створити умови для вирішення найважливішого завдання – підвищення якості навчання. Україна готує і має значну кількість висококваліфікованих фахівців з ІКТ, математики, кібернетики; у країні постійно зростає та поновлюється парк комп'ютерної техніки, сучасних систем та засобів телекомунікації, зв'язку; високою є ступінь інформатизації у різних сферах суспільства [8].

Ці та інші передумови дають підстави вважати, що вітчизняний ринок ІКТ перебуває у стані активного становлення та за певних умов може стати фундаментом розвитку інформаційного суспільства в освіті України.

Рух глобальної реформи світи підкреслює деякі фундаментальні нові напрямки до навчання і управління освітою. Це сильні напрямки для поліпшення якості, справедливості. Найважливішим є те, що рух глобальної реформи освіти зосереджує увагу на утворенні того, що вчителі повинні мотивувати студентів навчатися и працювати.

Таким чином, основні засади впровадження ІКТ є концептуальною основою для розробки завдань щодо розвитку освіти в Україні. Розвиток суспільства в Україні та впровадження новітніх ІКТ в освіті визначається одним з пріоритетних напрямів державної політики [8].

Інформаційні та комунікаційні технології надають безліч інструментів, які можуть відкрити безліч інструментів в процесі навчання. У центрі уваги сьогоденній політики, повинні тепер перейти до глибокого розуміння того, як нові технології можуть бути найкращим чином використані у школах, і які перешкоди на шляху до успіху. Нам потрібно поліпшити конкурентоспроможність освіти, щоб досягти амбіцій для соціально-економічного прогресу. Освіта повинна задовольнити можливості наших людей і їх ролі на робочому місці, бо це лежить в основі національного потенціалу та досягти стійкого зростання зайнятості, доходів, рівня життя.

Література:

1. Визначення ефективних методів підвищення конкурентоспроможності вищого навчального закладу / К. О. Воробйова // Академічний огляд. - 2016. - № 1. - С. 95–100.
2. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс] [//https://uk.wikipedia.org](https://uk.wikipedia.org)
3. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти. – Вінниця : ООО „Планер”, 2005. – 366 с.
4. Зернецька О. В. Засоби масової комунікації в сучасній світовій політичній ситуації / О. В. Зернецька // Соціальна психологія. – 2009. – № 2. – С. 24–28.

5. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: Навчальний посібник / Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. / – Вінниця, ТОВ «Планер». - 2011. – 220 с.
6. Концепції міжнародної конкурентоспроможності університетів. // Антанюк Л.Л. д.е.н., Сацик В.І к.е.н., доцент. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
7. Науменко О. М. Деякі аспекти підготовки майбутніх учителів до використання засобів ІКТ в навчальній діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Науменко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2007. – №3(4).
8. Пода Т. А. Інформаційно-комунікаційні технології в контексті сучасних міжнародних відносин: соціально-філософський аналіз / Т. А. Пода // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. : Філософія. Культурологія. - 2013. - № 2. - С. 59-63
9. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки [Електронний ресурс] // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
10. Bangladesh (2013). Master plan for information and communication technology in education (2012 – 2021). Dhaka: Ministry of Education.
11. EACEA; Eurydice Key Data on Learning and Innovation through ICT at School in Europe 2011 Edition [Електронний ресурс] // <http://eacea.ec.europa.eu/>
12. Integrated information and communication technology strategies for competitive higher education in Asia and the Pacific. Mandaluyong City, Philippines: Asian Development Bank, 2015.
13. J. Sarvi and H. Pillay.
14. Parr, C. 2013. "Mooc Completion Rates 'below 7%'." The Times Higher Education, May 9.

15. Published in 2014 by: UNESCO Institute for Statistics P.O. Box 6128, Succursale Centre-Ville Montreal, Quebec H3C 3J7 Canada [Електронний ресурс]// <http://uis.unesco.org>
16. The Global Information Technology Report 2015// World Economic Forum Geneva Copyright © 2015 by the World Economic Forum and INSEA

References

1. Vorobjova K.O. (2016) "Vyznachennia efektyvnykh metodiv pidvyschennia konkurentospromozhnosti vyschoho navchal'noho zakladu" // *Akademichnyj ohliad*, vol. 1, pp. 95–10.
2. Vil'na entsyklopediia. VikipediiA. [WikirediA. The Free Encyclopedia] // <https://uk.wikipedia.org>
3. Hurevych R.S. and Kademiia M.Yu. (2005) *Informatsijno-telekomunikatsijni tekhnologii v navchal'nomu protsesi ta naukovykh doslidzhenniakh* [Information and telecommunicative technologies in the learning process and scientific research], Navchal'nyj posibnyk dlia studentiv pedahohichnykh VNZ i slukhachiv instytutiv pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity. – Vinnytsia.
4. Zernets'ka O.V. (2009) "Zasoby masovoi komunikatsii v suchasnij svitovij politychnij situatsii" // *Sotsial'na psykholohiia*, vol.2, pp. 24-28
5. Kademiia M.Yu. and Shakhina I.Yu. (2011) *Informatsijno-komunikatsijni tekhnologii v navchal'nomu protsesi* [Information and telecommunicative technologies in the learning process], Navchal'nyj posibnyk / Vinnytsia.
6. Naukova periodyka Ukrainy (2006) Antaniuk L.L. and Satsyk V.I "Kontseptsii mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti universytetiv", available at: <http://journals.uran.ua/jiep/article/viewFile/27427/24621>

7. Naumenko O. M. (2007) "Deiaki aspekty pidhotovky majbutnikh uchyteliv do vykorystannia zasobiv IKT v navchal'nij diial'nosti", *Informatsijni tekhnolohii i zasoby navchannia*, vol.3(4), pp. 54-60
8. Poda T. A. (2013) "Informatsijno-komunikatsijni tekhnolohii v konteksti suchasnykh mizhnarodnykh vidnosyn:sotsial'no-filosofs'kyj analiz" *Visnyk Natsional'noho aviatsijnoho universytetu. Ser.: Filozofia. Kul'turolohiia*, vol. 2. pp. 59-63
9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2006) "Pro Osnovni zasady rozvytku informatsijnoho suspil'stva v Ukraini na 2007-2015", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
10. Bangladesh (2013). "Master plan for information and communication technology in education (2012 – 2021)", *Dhaka: Ministry of Education*.
11. EACEA (2011); Eurydice Key Data on Learning and Innovation through ICT at School in Europe 2011 Edition, available at: <http://eacea.ec.europa.eu/>
12. Sarvi J. and Pillay H. (2015). "Integrated information and communication technology strategies for competitive higher education in Asia and the Pacific". Mandaluyong City, Philippines: Asian Development Bank.
13. Parr, C. (2013). "Mooc Completion Rates 'below 7%'." *The Times Higher Education*, May 9.
14. Published in 2014 by: UNESCO Institute for Statistics P.O. Box 6128, Succursale Centre-Ville Montreal, Quebec H3C 3J7 Canada, available at: <http://uis.unesco.org>
15. The Global Information Technology Report (2015), "World Economic Forum Geneva by the World Economic Forum and INSEAD", available at: <https://www.weforum.org/reports/the-global-information-technology-report-2016>